

**DOKUMENTACJA PRAC KONSERWATORSKICH
BRAMY CMENTARNEJ W ZESPOLE KOŚCIOŁA
WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W GDAŃSKU**

Prace zrealizowane przy pomocy dotacji Gminy Miasta Gdańska

Umowa nr RWB-W/1996/BAM/54/U-W. Bież./2022 z 20.05.2022

Opracowanie:

Maciej Szczepkowski

Dorota Szmyt

GDAŃSK, listopad 2022

Spis treści:

1.1 Obiekt	str. 3
1.1.1 Nazwa obiektu, adres	str. 3
1.1.2 Lokalizacja	str. 3
1.1.3 Nazwa właściciela	str. 3
1.1.4 Numer rejestru zabytków	str. 3
1.1.5 Rys historyczny, ikonografia archiwalna	str. 3
1.2 Wykaz wcześniej prowadzonych prac przy obiekcie	str. 9
1.3 Prace prowadzone w ramach dotacji	str. 13
1.3.1 Czas trwania prac	str. 13
1.3.2 Wykonawca prac	str. 13
1.3.3 Opis, stan zachowania obiektu przed rozpoczęciem prac, część fotograficzna (zdjęcia ogólne i szczegółowe obiektu wraz z opisem	str. 14
1.3.4 Przebieg prac oraz faktycznie zrealizowany program prac	str. 22
1.3.5 Dokumentacja fotograficzna z przebiegu prac	str. 25
1.3.6 Dokumentacja fotograficzna po zakończeniu prac	str. 53
1.4 Oświadczenie Beneficjenta	str. 68

1. **Obiekt:**

Brama Cmentarna przy Bazylice Wniebowzięcia NMP w Gdańsku.

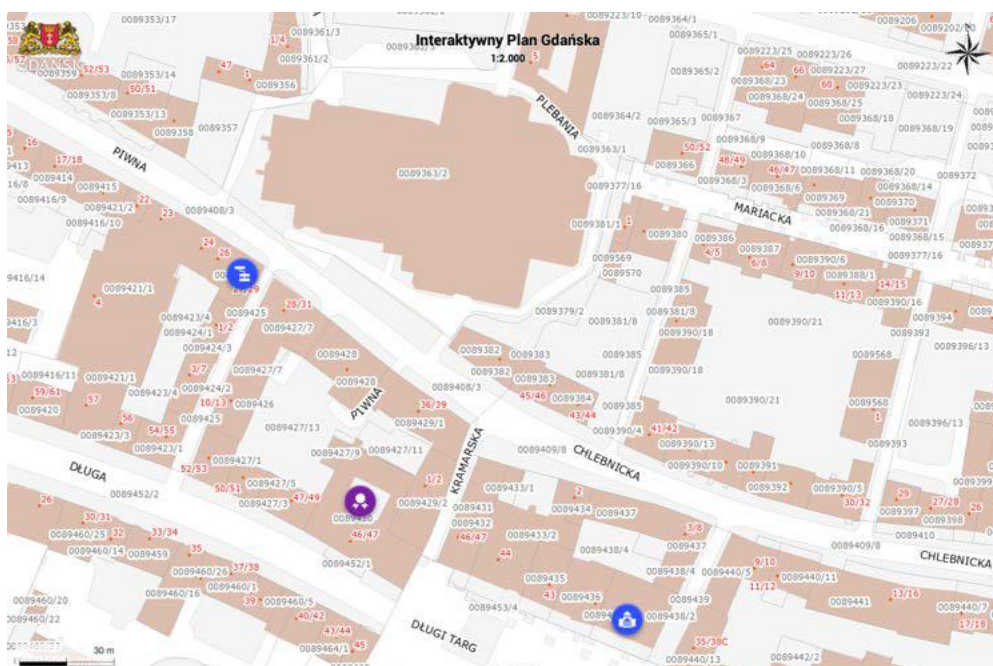
1.1.1 **Nazwa obiektu, adres:**

Brama Cmentarna

80-856 Gdańsk, ul. Chlebnicka

działka nr 363/2, obręb 089, jednostka ewidencyjna Gdańsk

1.1.2 **Lokalizacja wraz z mapką sytuacyjną**

80-856 Gdańsk, ul. Chlebnicka

działka nr 363/2, obręb 089, jednostka ewidencyjna Gdańsk

1.1.3 **Numer rejestru zabytków:**

464 /obecnie A / decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dnia 22.02.1972

1.1.4 **Rys historyczny**

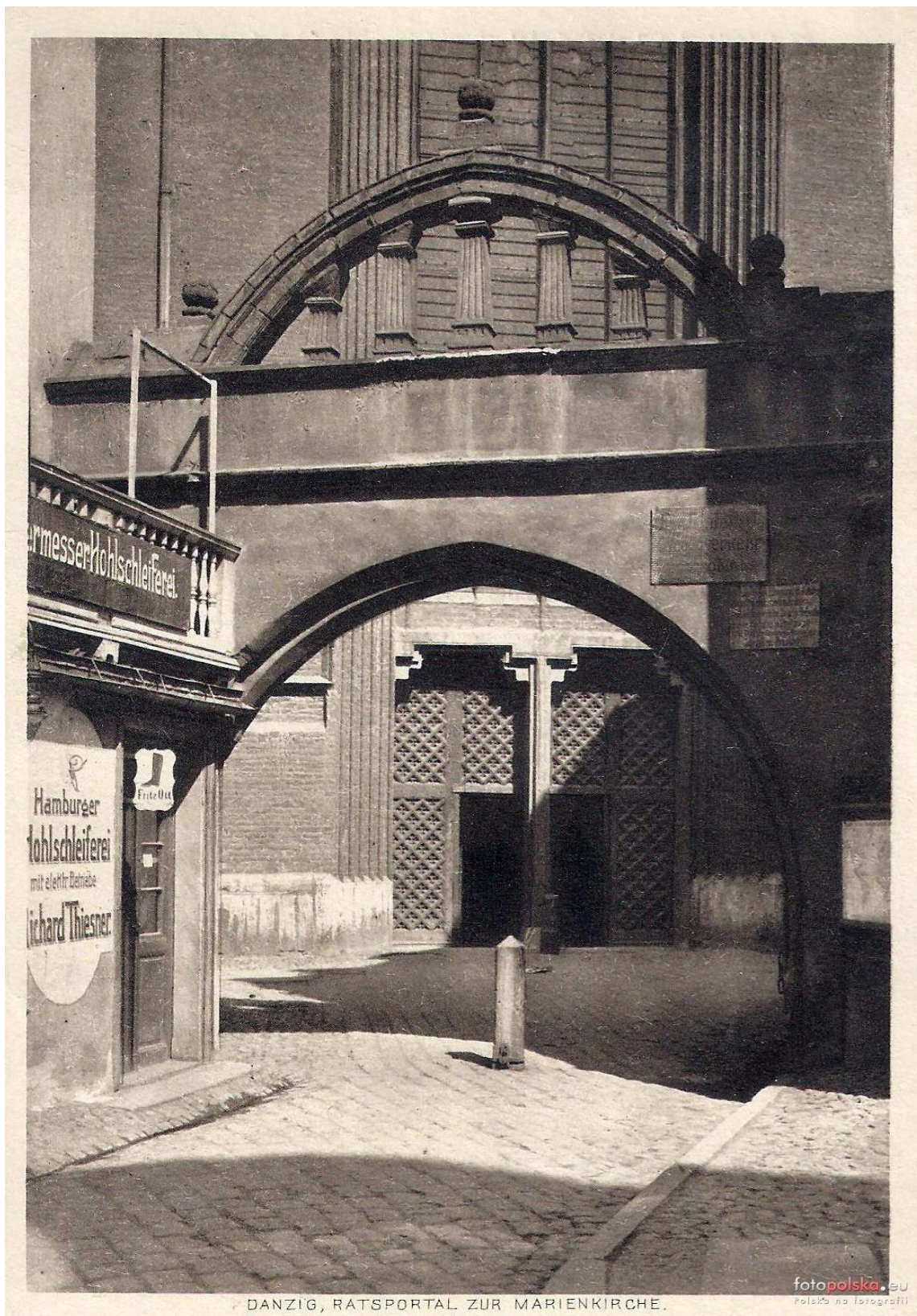
Brama cmentarna jest reliktem ogrodzenia dawnego cmentarza przy kościele Mariackim, na osi bramy Wysokiej. Została wzniesiona na początku XVI w. i stanowiła wejście na cmentarz. Przebudowana w 1551. Przed II wojną światową znajdowała się w przejściu pomiędzy dwiema kamienicami. Częściowo zniszczona podczas działań wojennych w 1945, została odbudowana w 1971 w większości zachowanych elementów oryginalnych. Brama murowana, tynkowana z detalem kamiennym i dekoracją rzeźbiarską wykonaną w kamieniu.

Brama w formie szerokiego łuku ujętego po obu stronach parami półkolumn. Zwieńczona belkowaniem i ażurowym łukowym naczółkiem wspartym na pięciu czworobocznych, kanelowanych filarkach. Naczółek flanowany i zwieńczony kamiennymi wazami ustawionymi na prostokątnych cokołach. Trzony kolumn dekorowane renesansowym ornamentem groteskowym - wić roślinna z wplecionymi maskami i maskaronami.

1.1.5 **Ikografia archiwalna:**

1. Brama Cmentarna, Widok w kierunku ul. Piwnej, przed 1900.

2. Brama Cmentarna, zdjęcie z 1900 (fotopolska.eu)

3. Brama Cmentarna, zdjęcie z 1910 (fotopolska.eu)

4. Brama Cmentarna, zdjęcie z 1921 (fotopolska.eu)

5. Brama Cmentarna, zdjęcie z 1925 (fotopolska.eu)

6. Brama Cmentarna, stan z ok. 1945.

1.2 Wykaz wcześniej prowadzonych prac przy obiekcie:

Rok	Zakres prac	Poniesione wydatki	Wysokość dotacji ze środków publicznych
2012	Konserwacja gotyckiego okna kaplicy NMP (XV w.) z oszkleniem z lat 50-tych XX w.	268 581,52	200 000,00 Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zadanie: Gdańsk, Bazylika Mariacka: konserwacja gotyckiego okna kaplicy NMP (XV w.) z oszkleniem z lat 50-tych XX w.
2012	I etap prac konserwatorskich przy ołtarzu św. Jakuba (1430 r.), pełna konserwacja trzech rzeźb oraz dwóch predelli z XV w.	69 932,25	67 832,25 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację zadania: Gdańsk, Bazylika Mariacka: I etap pracy przy ołtarzu św. Jakuba (1430 r.), pełna konserwacja trzech rzeźb oraz dwóch predelli (XV w.)
2013	Konserwacja i restauracja wyposażenia ruchomego ołtarz św. Jakuba (ok. 1430 r.) - II etap prac, rzeźba Chrystus Ukrzyżowany (ok. 1430 r.),	70 000,00	70 000,00 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację zadania: Gdańsk, Bazylika Mariacka: konserwacja i restauracja wyposażenia ruchomego-

	epitafium Jakuba Schadiusa (1588 r.)- I etap prac		ołtarz św. Jakuba (ok. 1430 r.)- II etap prac, rzeźba Chrystus Ukrzyżowany (ok. 1430 r.), epitafium Jakuba Schadiusa (1588 r.) - I etap prac
2013	Konserwacja gotyckiego okna z oszkleniem z lat 50- tych XX w. w kaplicy św. Anny	299 375,33	199 999,58 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie: Gdańsk, Bazylika Mariacka- nawa północna (XV w.): konserwacja gotyckiego okna z oszkleniem z lat 50-tych XX w. w kaplicy św. Anny
2014	Konserwacja gotyckiego okna z oszkleniem z lat 50- tych XX w. w kaplicy Świętej Trójcy	299 573,13	200 000,00 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie: Gdańsk, Bazylika Mariacka - nawa północna (XV w.): konserwacja gotyckiego okna z oszkleniem z lat 50-tych XX w. w kaplicy Świętej Trójcy
2014	Konserwacja ołtarza św. Jakuba (ok. 1430 r.) - III etap, konserwacja epitafium Jakuba Schadiusa (1588 r.) - II etap	100 000,00	100 000,00 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie pn.: Gdańsk, Bazylika Mariacka - ołtarz św. Jakuba (ok.1430 r.) - III etap konserwacji, epitafium Jakuba Schadiusa (1588 r.)- II etap
2015	Prace konserwatorsko-restauratorskie ołtarza św. Marcina (ok. 1430 r.), ołtarza św. Jakuba (ok. 1430 r.) - IV etap	200 000,00	200 000,00 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie: Gdańsk, Bazylika Mariacka - ołtarz św. Marcina (ok. 1430 r.), Grupa św. Jerzego (ok. 1400 r.), ołtarz św. Jakuba (ok. 1430 r.) - IV etap: prace konserwatorsko-restauratorskie
2016	Konserwacja trzech okien z oszkleniem z lat 50-tych XX w. kaplicach wieży głównej - św. Olafa i Wszystkich Świętych (XIV w.)	247 950,07	241 848,37 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie pn.: Gdańsk, Bazylika Mariacka- kaplice wieży głównej - św. Olafa i Wszystkich Świętych (XIV

			w.): konserwacja trzech okien z oszkleniem z lat 50-tych XX w.
2016	Prace konserwatorskie Grupy Św. Jerzego	129 000,00	96 750,00 Gmina Miasta Gdańska, na realizację zadania: Prace konserwatorskie Grupy „Św. Jerzy na koniu walczący ze smokiem i księżniczka Małgorzata”
2017	Konserwacja okna witrażowego znajdującego się w elewacji wschodniej prezbiterium kościoła, kaplicy św. Gertrudy	305 126,92	250 000,00 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie: Gdańsk, Bazylika Mariacka-kaplica św. Gertrudy (XV w.): konserwacja okna witrażowego
2017	Prace konserwatorskie ołtarza głównego, prace remontowe dachu kościoła, prace rewitalizacyjne elewacji oraz okien witrażowych	6 714 681,11	5 531 692,58 zł Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020; 963 283,72 zł Gmina Miasta Gdańska na realizację prac w ramach projektu: rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego zespołu Bazyliki Mariackiej w Gdańsku
2018	Prace rekonstrukcyjne sklepienia oraz prace konserwatorskie szczytów	530 900,09	398 175,00 zł Gmina Miasta Gdańska, na realizację zadania: Prace rekonstrukcyjne bliźniaczego sklepienia gwiazdowego w kruchcie wieży oraz prace konserwatorsko-remontowe wewnętrznej strony szczytów w obszarze poddasza transeptu i prezbiterium Bazyliki Mariackiej w Gdańsku (szczyty W4, W7, W8)
2018	Prace konserwatorskie ołtarza głównego, prace remontowe dachu kościoła, prace rewitalizacyjne elewacji oraz okien witrażowych, wykonanie wewnętrznej instalacji elektrycznej i oświetlenia,	9 507 234,13	8 049 171,16 zł Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020; 1 253 716,00 zł Gmina Miasta Gdańska na realizację prac w ramach projektu pn.:

	modernizacja wyposażenia sakralnego prezbiterium		Rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego zespołu Bazyliki Mariackiej w Gdańsku
2018	Prace konserwatorskie przy Grupie Ukrzyżowania z ok. 1517	268 880,00	100 000,00 zł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację zadania: Gdańsk, Bazylika Mariacka - Grupa Ukrzyżowania (ok. 1517 r.): prace konserwatorskie, 80 664,00 zł Samorząd Województwa Pomorskiego na realizację zadania: Prace konserwatorskie Grupy Ukrzyżowania z ok. 1517, z belki tęczowej Bazyliki Mariackiej
2019	Adaptacja dawnej kotłowni na salę multimedialną	2 812 208,08	2 389 794,61 zł Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020; 12 750 zł Gmina Miasta Gdańska na realizację prac w ramach projektu: Rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego zespołu Bazyliki Mariackiej w Gdańsku
2019	Prace konserwatorskie szafy organowej, zegara astronomicznego i figury Chrystusa Salvatora Mundi oraz prace konserwatorskie dwóch okien elewacji północnej wieży Bazyliki Mariackiej	1 010 938,82	758 000,00 zł Gmina Miasta Gdańska na realizację zadania: Prace konserwatorskie szafy organowej, zegara astronomicznego i figury Chrystusa Salvatora Mundi oraz prace konserwatorskie dwóch okien elewacji północnej wieży Bazyliki Mariackiej
2019	Prace remontowo-konserwatorskie posadzki w nawie południowej Bazyliki Mariackiej	290 485,13	217 863,84 zł Gmina Miasta Gdańska na realizację zadania: Prace remontowo-konserwatorskie posadzki w nawie południowej Bazyliki Mariackiej w Gdańsku
2019	Konserwacja i restauracja kamiennej posadzki w Bazylice Mariackiej (pozostała powierzchnia).	1 049 471,58	Wyłącznie środki własne.

2020	Adaptacja dawnej kotłowni na salę multimedialną.	697 547,09	592 362,52 zł Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 na realizację prac w ramach projektu: Rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego zespołu Bazyliki Mariackiej w Gdańsku
2020	Konserwacja i restauracja kamiennej posadzki w Bazylice Mariackiej (pozostała powierzchnia).	677 540,25	Wyłącznie środki własne.
2020	Prace konserwatorskie prospektu organowego - etap II oraz prace konserwatorskie zegara astronomicznego - etap II	935 900,00	694 250,62 zł Gmina Miasta Gdańska na realizację zadania: Prace konserwatorskie prospektu organowego - etap II oraz prace konserwatorskie zegara astronomicznego - etap II w Bazylice Mariackiej w Gdańsku

1.2. Prace prowadzone w ramach dotacji:

Dotacja celowa Gminy Miasta Gdańska, Umowa nr RWB-W/1996/BAM/54/U-W. Bież./2022 z 20.05.2022, nazwa zadania: „(...) prace konserwatorskie Bramy Cmentarnej przy ul. Piwnej”

1.3.1. Czas trwania prac:

14.06.2022-15.11.2022

1.3.2. Wykonawca prac:

„BUDKON” Sp. z o. o.

ul. Profesorska 3

80-856 Gdańsk

Kierownik budowy:

inż. Stefan Rykaczewski

Kierownik prac konserwatorskich:

mgr Maciej Szczepkowski

Nadzór BMKZ w Gdańsku:

mgr Janusz Tarnacki

Nadzór PWKZ w Gdańsku:

mgr inż. arch. Jan Tusk

1.3.3. Opis stanu zachowania obiektu przed rozpoczęciem prac - część opisowa wraz z częścią fotograficzną.

Powierzchnia obiektu silnie zabrudzona, pokryta szczelnymi nawarstwieniami brudu zespolonego z podłożem. Silnie pociemniała kamieniarka, tynki i wątek murowany.

Rozległe plamy zawilgocenia wątku, tynków i elementów kamiennych. Ubytki tynków i odspojenia współczesnych napraw. Cegła zdeintegrowana, pudrująca się, z licznymi ubytkami. Spoina zdeintegrowana - bez zachowanego opracowania powierzchni, osypująca się. Bardzo rozległe ubytki trzonów półkolumn od strony południowej. Piaskowiec o silnie osłabionej strukturze - pudrujący się. Jako główną przyczyną zniszczeń należy uznać korozję biologiczną wywołaną bakteriami nitryfikacyjnymi prowadząca do osłabienia sił kohezji materiału kamiennego i ceramicznego co skutkuje dezintegracją globularną materiału. Produkty metabolizmu glonów oraz mydła powstałe w wyniku zmydlenia w środowisku kwaśnym spoiw olejnych pochodzących ze spoiw warstw polichromii, jako substancje hydrofilne są odpowiedzialne za utrzymywanie podwyższonego stopnia zawilgocenia kamienia, cegieł i zapraw. Sprzyja to konsolidacji pyłów z powierzchnią zabytkową i jej uszczelniania w wyniku wytrącania soli siarczanowych. Uszczelnienie porów zmniejszając dyfuzję pary wodnej ze struktury materiału budowlanego intensyfikuje procesy korozji struktury kamienia i zapraw w warstwie przypowierzchniowej. Piaskowiec o silnie osłabionej strukturze - pudrujący się. Za główną przyczynę zniszczeń należy uznać korozję biologiczną wywołaną bakteriami nitryfikacyjnymi prowadzącą do osłabienia sił kohezji materiału kamiennego i ceramicznego, co skutkuje dezintegracją globularną materiału. Uszkodzenia mechaniczne elementów wystroju bramy powiązane pośrednio z osłabieniem struktury materiału budowlanego doprowadziły do rozległych ubytków detalu rzeźbiarskiego i architektonicznego. Ubytki detalu oraz silne zanieczyszczenie powierzchni zabytku bardzo znacząco obniżają wartości estetyczne i artystyczne zabytku, zniekształcając jego pierwotną kompozycję i walory historyczne.

Brama Cmentarna przed konserwacją

1. Fragment narożnika północno-zachodniego bramy.

2.Filar zachodni z widocznymi wątkami historycznymi i uzupełnieniami współczesnymi.

3. Filar zachodni - widoczne zniszczenia kamienia, cegły i tynków.

4. Detal rzeźbiarski z widocznymi zanieczyszczeniami powierzchni i porażeniem glonami.

5. Widoczny stopień destrukcji ceglanego wstępu

6. Korozja biologiczna cegieł i stopień zanieczyszczenia powierzchni.

7. Nawarstwienia na powierzchni detalu kamiennego.

1.3.4. Przebieg prac oraz faktycznie zrealizowany program prac:

Prace konserwatorskie I i II etapu przy Bramie Cmentarnej przy ul. Chlebnickiej w Gdańsku.

Program prac konserwatorskich będący podstawą wydania decyzji Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zawarty w:

Decyzje PWKZ nr ZN.5142.761.2019.IK z dnia 27.06.2019, ZN.SG.5142.761.2.2019.IO[IK] z 27.09.2021, ZN.5142.1337.2019.IK z 10.10.2019, ZN.SG.5142.1337.2.2019.IO[IK] z 27.09.2021 oraz decyzje Prezydenta Miasta Gdańska WUiA.6740.1094-1.2019.SA 225013 z 19.07.2019, WUiA-VI.6740.1825-1.2019.S.A.392772 z 05.11.2019

Program prac konserwatorskich – etap I dla dawnej Bramy przy ulicy Chlebnickiej zespołu kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gdańsku, Gdańsk, kwiecień 2019,

Program prac konserwatorskich – etap II dla dawnej Bramy przy ulicy Chlebnickiej zespołu kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gdańsku, Gdańsk, sierpień 2019

autorstwa Macieja Szczepkowskiego będącym integralną częścią obu ww. decyzji:

Prace konserwatorskie I etapu:

1. Dezynfekcja elementów kamiennych i cegieł – partii porażonych czynnikiem biologicznym (bakterie, glony i porosty) w miejscu występowania i bezpośredniego sąsiedztwa.
Preparaty na bazie czwartorzędowych soli amonowych i związków boru. Formy wzrostowe porostów usunąć mechanicznie nie uszkadzając powierzchni kamienia i cegieł oraz spoin. Pozostałe partie kamienia i cegieł nasączać preparatem dezynfekującym ALTAX IMPRAPOL. Skuteczność zabiegu dezynfekcji potwierdzić badaniem laboratoryjnym na obecność bakterii.
2. Usunięcie części zdeintegrowanych globularnie cegieł w wyniku działania bakterii. Usuwać jedynie całkowicie zdeintegrowany globularnie materiał ceramiczny. Nie usuwać zdeintegrowanego materiału kamiennego.
3. Wzmocnienie osłabionych cegieł i elementów kamiennych poprzez nasączenie preparatami krzemoorganicznymi zachowującymi zwilżalność materiału – REMMERS KSE OH. Elementy kamienne wstępnie nasączyć preparatami zapobiegającymi pęcznieniu hydratacyjne frakcji ilastych – REMMERS ANTYHYGRO.
4. Usunięcie wtórnych i niewłaściwych technologicznie oraz nieestetycznie wykonanych spoin i łat cementowych w obrębie wążku ceglanego i tynków cementowych.
5. Odsolenie i ekstrakcja mydeł ze struktury kamienia za pomocą okładów z pulpy celulozowej, piasku i glinki kaolinowej z dodatkiem roztworu nasyconego kwaśnego

węglanu amonu. Przewidywane dwa cykle procesu odsalania.

6. Usunięcie z powierzchni detalu kamiennego i wątku muru powierzchniowych, zaszczelniających nawarstwień brudu, wykwitów soli, gipsów. Dobór techniki i technologii będzie poprzedzony próbami i dostosowany do lokalnych warunków – rodzaju zabrudzeń, charakteru powierzchni czyszczonej i stanu jej zachowania. Zalecana technologia strumieniowo- ścierną, eliminującą użycie wody i umożliwiającą w większym stopniu kontrolowanie procesu i stopnia czyszczenia powierzchni. Dobór ścierniwa musi wynikać z ww. uwarunkowań. W partiach o grubych nawarstwieńiach o siarczanowym charakterze należy wykonać wstępne zmiękczenie nawarstwień za pomocą kompresów z kwaśnym węglanem wapnia lub wodą amoniakalną o stężeniu ok. 25-15% w mieszaninie z wodą utlenioną 15%-ową oraz z alkoholem etylowym w proporcjach 1:1:0,5

Wyniki prób czyszczenia będą poddane ocenie komisji konserwatorskiej, która ostatecznie określi metodę i zakres wykonywania zabiegu oczyszczania powierzchni.

7. Naprawa pęknięć cegieł, kształtek i elementów dekoracji architektonicznej – iniekcje niskociśnieniowe szczelin i kawern: REMMERS KSE STE 300 HV; 500 STE; BSP RZ Historic; Historic Verfullmortel.
8. Uzupelnianie ubytków cegieł (ubytki powyżej połowy objętości pojedynczej cegły) poprzez wstawienie nowych cegieł o identycznych i rozmiarach, teksturze oraz właściwościach fizyko-chemicznych zbliżonych z oryginalnymi. Zaprawa murowa na bazie spoiw powietrznych. Możliwe dodatki spoiw trasowych.
9. Naprawa drobnych uszkodzeń cegieł. Ubytki cegieł do 50% objętości pojedynczej cegły. Masami mineralnymi barwionymi w masie na kolor otoczenia. Spoiwa powietrzne. Granulacja kruszywa zapewniająca dyfuzyjność i nasiąkliwość oraz wytrzymałość mechaniczną zbliżoną z oryginałem oraz fakturę zgodną z oryginalną fakturą oryginalnych cegieł – OPTOLITH OPTOSAN NSR.
10. Uzupelnianie ubytków spoin zaprawą o właściwościach identycznych z właściwościami spoin oryginalnych (wytrzymałość, porowatość, nasiąkliwość i paro-przepuszczalność). Sposób opracowania powierzchni identyczny z charakterem powierzchni spoiny oryginalnej, w miejscu jej uzupełniania – OPTOLITH OPTOSAN TRASS FUGENMORTEL.
11. Uzupelnienie ubytków tynku w pasie fryzu w technice i technologii wapiennej zbliżonej z zachowanymi relikami tynków historycznych – REMMERS KALKSPATZENMO.

Prace konserwatorskie II etapu:

1. Scalenie kolorystyczne uzupełnień wątku ceglanego oraz detalu kamiennego w celu osłabienia różnic walorowych i kolorystycznych pomiędzy oryginałem i uzupełnieniami. Technika transparentna, krzemianowa – KEIM Restauro Lasur.
2. Hydrofobizacja powierzchniowa elementów kamiennych oraz wątku ceglanego. Preparaty na bazie siloksanów – REMMERS Funcosil SNL.

Faktycznie zrealizowany program prac w obrębie Bramy Cmentarnej:

Prace konserwatorskie I etapu:

1. Dezynfekcja elementów kamiennych i cegieł – partii porażonych czynnikiem biologicznym (bakterie, glony i porosty) w miejscu występowania i bezpośredniego sąsiedztwa.
Preparaty na bazie czwartorzędowych soli amonowych i związków boru. Formy wzrostowe porostów usunięto mechanicznie nie uszkadzając powierzchni kamienia i cegieł oraz spoin. Pozostałe partie kamienia i cegieł nasączać preparatem dezynfekującym ALTAX IMPRAPOL. Skuteczność zabiegu dezynfekcji potwierdzić badaniem laboratoryjnym na obecność bakterii.
2. Usunięto części zdeintegrowane globularnie cegieł w wyniku działania bakterii. Usunięto wyłącznie całkowicie zdeintegrowany globularnie materiał ceramiczny. Pozostawiając zdeintegrowany materiał kamienny.
3. Wzmocniono osłabione cegły i elementy kamienne poprzez nasączenie preparatami krzemoorganicznymi zachowującymi zwilżalność materiału – REMMERS KSE OH. Elementy kamienne wstępnie nasączono preparatami zapobiegającymi pęcznieniu hydratacyjne frakcji ilastych – REMMERS ANTYHYGRO.
4. Usunięto wtórne i niewłaściwie technologicznie oraz nieestetycznie wykonane spoiny i łąty cementowe w obrębie wątku ceglanego i tynków cementowych.
5. Odsolono i wykonano ekstrakcję mydeł ze struktury kamienia za pomocą okładów z pulpy celulozowej, piasku i glinki kaolinowej z dodatkiem roztworu nasyconego kwaśnego węgla amonu. Przeprowadzono dwa cykle procesu odsalania.
6. Usunięto z powierzchni detalu kamiennego i wątku muru powierzchniowych, zaszczeniające nawarstwienia brudu, wykwitów soli i gipsów. Zastosowano technologię strumieniowo- ścierną, eliminującą użycie wody i umożliwiającą w większym stopniu kontrolowanie procesu i stopnia czyszczenia powierzchni. W partiach o grubych nawarstwieńiach o siarczanowym charakterze, wykonano wstępne zmiękczenie nawarstwień za pomocą kompresów z kwaśnym węglanem wapnia lub wodą

amoniakalną o stężeniu ok. 25-15%, w mieszaninie z wodą utlenioną 15% oraz z alkoholem etylowym w proporcjach 1:1:0,5. Zabieg oczyszczania powierzchni poprzedziło wykonanie prób celem określenia metody i zakresu oczyszczania powierzchni.

7. Naprawiono pęknięcia cegieł, kształtek i elementów dekoracji architektonicznej – iniekcje niskociśnieniowe szczelin i kawern: REMMERS KSE STE 300 HV; 500 STE; BSP RZ Historic; Historic Verfullmortel.
8. Uzupelniono ubytki cegieł (ubytki powyżej połowy objętości pojedynczej cegły) poprzez wstawienie nowych cegieł o identycznych i rozmiarach, teksturze oraz właściwościach fizyko-chemicznych zbliżonych z oryginalnymi. Zaprawa murowa na bazie spoiw powietrznych z dodatkiem spoiw trasowych.
9. Wykonano naprawy drobnych uszkodzeń cegieł. Ubytki cegieł do 50% objętości pojedynczej cegły masami mineralnymi barwionymi w masie na kolor otoczenia. Spoiwa powietrzne. Granulacja kruszywa zapewniająca dyfuzyjność i nasiąkliwość oraz wytrzymałość mechaniczną zbliżoną z oryginałem oraz fakturę zgodną z oryginalną fakturą oryginalnych cegieł – OPTOLITH OPTOSAN NSR.
10. Uzupelniono ubytki spoin zaprawą o właściwościach identycznych z właściwościami spoin oryginalnych (wytrzymałość, porowatość, nasiąkliwość i paro-przepuszczalność). Sposób opracowania powierzchni identyczny z charakterem powierzchni spoiny oryginalnej, w miejscu jej uzupełniania – OPTOLITH OPTOSAN TRASS FUGENMORTEL.
11. Uzupelniono ubytki tynku w pasie fryzu w technice i technologii wapiennej zbliżonej z zachowanymi relikami tynków historycznych – REMMERS KALKSPATZENMO.

Prace konserwatorskie II etapu:

1. Scalono kolorystycznie uzupełnienia wątku ceglanego oraz detalu kamiennego w celu osłabienia różnic walorowych i kolorystycznych pomiędzy oryginałem i uzupełnieniami. Technika transparentna, krzemianowa – KEIM Restauro Lasur.
2. Wykonano hydrofobizację powierzchniową elementów kamiennych oraz wątku ceglanego.
Preparaty na bazie siloksanów – REMMERS Funcosil SNL.

1.3.5 Dokumentacja fotograficzna z przebiegu prac konserwatorskich

1. Przed konserwacją: widok ogólny.

2.Przed konserwacją: wschodnia część łuku - widoczne zacieki i wykwyty soli.

3. Przed konserwacją: zachodnia część łuku od strony północnej – zniszczenia tynku w partii fryzu.

4. Przed konserwacją: zachodni filar bramy od strony północnej.

5. Przed konserwacją: filar wschodni.

6. Przed konserwacją: filar wschodni, elementy z wapienia.

7. Przed konserwacją: filar zachodni, nawarstwienia zaszcelniające.

8.Przed konserwacją: półkolumna wschodnia, elewacja północna- widoczne porażenie kamienia glonami.

9. Przed konserwacją: filar zachodni od strony południowej. Widoczna destrukcja tynku, pojedynczych cegieł i zniszczona półkolumna.

10. Przed konserwacją: filar wschodni od strony południowej- destrukcja tynku, zacieki w partii fryzu.

11. Fryz i zwieńczenie od strony południowej - widoczne złuszczenia tynku i zabrudzenia elementów kamiennych.

12. Głębokość ubytków zachodniej półkolumny oraz cegieł w konstrukcji łęku.

13. Przed konserwacją: filar zachodni od strony południowej - stan zachowania powierzchni elementów z wapienia.

14.Przed konserwacją: zachodni filar od strony południowej - ubytki cegieł i spoin oraz stan zachowania powierzchni cegieł.

15.W trakcie konserwacji: uzupełnianie ubytków cegieł kitem mineralnym - strona północna, wschodnia część łęku.

16. W trakcie konserwacji : naprawa wążku zachodniej części bramy od strony północnej.

17.W trakcie konserwacji: uzupełnianie ubytków elementów kamiennych kitem mineralnym.

18. W trakcie konserwacji: fryz po stronie północnej - odkrywka tynku ujawniająca stan zachowania wątku.

19. W trakcie konserwacji: Odkrywka we fryzie pod strony południowej - widoczna destrukcja wątku.

20. Przed konserwacją: ubytek detalu wieńczącego bramę.

21. Po konserwacji: detal wieńczący - uzupełnienie ubytku kitem mineralnym.

22. Przed konserwacją: ubytki tralek w łuku zwieńczenia.

23. Po konserwacji: uzupełnienie ubytków kamienia - tralki w łuku zwieńczenia.

24. W trakcie konserwacji - naprawa tynków.

25. W trakcie konserwacji: uzupełnianie ubytków spoin.

26. W trakcie konserwacji: usuwanie powierzchniowych nawarstwień zaszczeniających w obrębie reliefu półkolumny.

27. W trakcie konserwacji: laserunki przyciemniające uzupełnienia ubytków.

28. W trakcie konserwacji: usuwanie nawarstwień zaszczeniających w obrębie reliefu trzonu wschodniej półkolumny.

1.3.6 Dokumentacja fotograficzna obiektu po zakończeniu prac.

1. Po konserwacji: Widok ogólny od strony północnej.

2. Po konserwacji: widok ogólny od strony południowej.

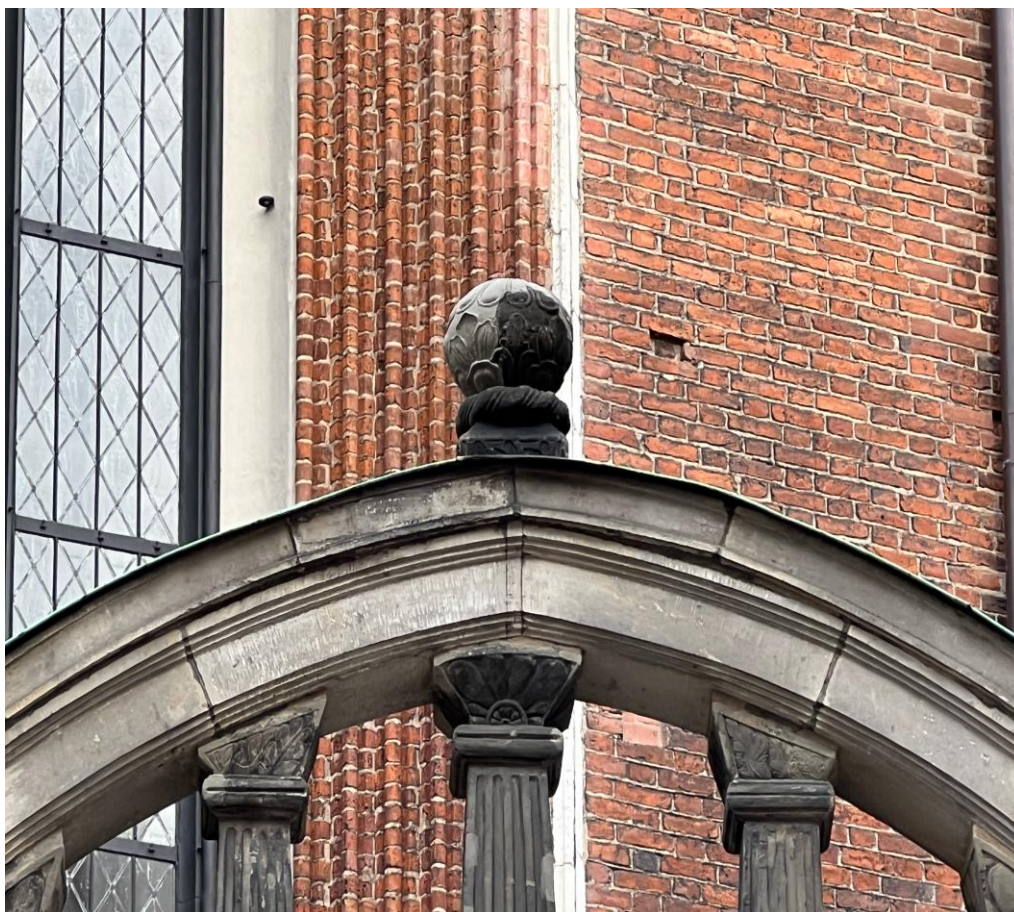
3. Po konserwacji: zwieńczenie bramy od strony północnej.

4. Po konserwacji: zwieńczenie bramy od strony południowej.

5. Po konserwacji: wschodni narożnik łęku od strony północnej.

6. Po konserwacji: uzupełnienie kuli ze zwieńczenia bramy.

7. Po konserwacji: cokół wschodniej półkolumny od strony północnej.

8. Po konserwacji: cokół zachodniej półkolumny od strony północnej.

9. Po konserwacji: filar wschodni bramy od strony północnej.

10. Po konserwacji: filar zachodni od strony północnej.

11. Po konserwacji: filar wschodni od strony południowej.

12. Po konserwacji: zachodnia część łuku od strony południowej.

13. Po konserwacji: wschodni filar od strony południowej - relikty tynków historycznych i detal rzeźbiarski.

14. Po konserwacji: zwieńczenie wschodniej półkolumny od strony południowej - detal rzeźbiarski głowicy i gazon z wapienia po wzmocnieniu i zabezpieczeniu.

1.4 Oświadczenie Beneficjenta

Gdańsk, dnia 15.11.2022

Dot. umowy o udzielenie dotacji celowej nr RWB-W/1996/BAM/54/U-W. Bież./2022 z 20.05.2022

O Ś W I A D C Z E N I E

Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku przenosi nieodpłatnie na Miasto Gdańsk autorskie prawa do dokumentacji powykonawczej „Dokumentacja prac konserwatorskich Bramy Cmentarnej w zespole kościoła Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku, Gdańsk 2022” bez ograniczenia co do czasu i ilości egzemplarzy oraz rozporządzania nią na następujących polach eksploatacji:

a. w zakresie utrwalania i zwielokrotniania dokumentacji w całości lub części:

- wytwarzanie egzemplarzy dokumentacji w całości lub części, w tym technika drukarską, reprograficzną oraz techniką cyfrową i kopiowania,

- zwielokrotniania dokumentacji wszelkimi znanymi technikami w tym cyfrowymi, poligraficznymi, wprowadzania do pamięci komputera, eksploataowania na dowolnej ilości stacji roboczych,

z możliwością upubliczniania w sieci www (Internet) w sposób umożliwiający dowolne wykorzystanie i nieograniczone zwielokrotnienie dokumentacji przez każdego użytkownika sieci publicznej,

b. w zakresie obrotu oryginałem dokumentacji – wprowadzanie do obrotu i użyczenie,

c. w zakresie rozpowszechniania dokumentacji w całości lub części w sposób inny niż określony w pkt a i b – publicznie wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie, a także publiczne udostępnianie dokumentacji w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niej dostęp w miejscu i w czasie wyznaczonym przez Miasto Gdańsk.

Parafia oświadcza, że jest właścicielem praw autorskich na ww. polach eksploatacji, pozyskanych na podstawie odrębnej umowy.

Parafia przenosi nieodpłatnie na Miasto Gdańsk własność jednego egzemplarza drukowanego dokumentacji oraz jej wersji elektronicznej zapisanej na nośniku elektronicznym.

W przypadku roszczeń zgłoszonych przez osoby trzecie, wskazujących, że naruszone zostały ich prawa autorskie, Parafia na żądanie Miasta Gdańsk na własny koszt przystąpi do procesu sądowego zwalniającego bezwarunkowo Miasto Gdańsk od tych roszczeń i zapłaci wszelkie koszty, odszkodowania i koszty obsługi prawnej zasądzone ostatecznie przez Sąd.

Przejęcie nieodpłatnych praw autorskich następuje z chwilą przekazania Miastu Gdańsk przez Beneficjenta dokumentacji, o której mowa wyżej.

podpis